

Byggnadsminnesförklaring av gamla Domprostgården och
Smålands museums huvudbyggnad, kv Museet, Växjö tätort

Riksanstaltsförvaltningsverket har med skrivelse till länsstyrelsen den 23 augusti 1982 väckt fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerade byggnader jämlikt lagen (1960:690), 1976:440) om byggnadsminnen. Länsstyrelsen har den 10 november 1982 anmält ärendet till inskrivningsmyndigheten vid Växjö tingsrätt.

Byggnaderna ägs av stiftelsen Smålands museum och står på kommunalägd mark.

Gamla domprostgården är Växjös äldsta bevarade trähus, uppfört 1750 som kyrkligt boställe. Byggnaden övertogs på 1870-talet av Växjö stad i samband med att järnvägen drogs omedelbart invid gården. Efter tillbyggnad användes den dels som järnvägsrestaurant och dels som bostad för anställda vid järnvägen. Således växte Pär Lagerkvist upp i gamla domprostgården. Byggnaden återställdes 1942 genom att tillbyggnaderna revs. I dag bevarar den mycket av sin ursprungliga 1700-tals karaktär, och är ett bra exempel på bostadsskicket hos kyrkans tjänsteinnehavare under 1700- och 1800-talen.

Smålands museums huvudbyggnad färdigställdes 1885, efter ritningar av arkitekten FW Scholander. Utställningarna i "Smålands Fornsal" invigdes 1890. Genom sin placering blev museibygnaden synlig vida omkring och framstod som en kulturell krona över Växjö. En av de främsta tillskyndarna till museibyggets förverkligande var landshövdingen Gunnar Wennerberg. Tillsammans med bl a Gunnar Olof Hyltén-Cavallius strävade han efter att i museibygnaden förena klassiska stilideal med lokal byggnadstradition. Smålands museum har om- och tillbyggt i etapper vid skilda tillfällen, men huvudbyggnaden bevarar i stort sett den ursprungliga arkitekturen.

En byggnadsminnesförklaring av rubricerade byggnader är väl-motiverad.

Såväl Smålands museum som Växjö kommun har accepterat byggnadsminnesförklaringen.

Länsstyrelsen finner liksom riksantikvarieämbetet att rubricerade byggnader bevarar egenarten hos gången tids byggnadsskick och är synnerligen märkliga.

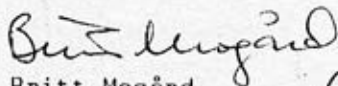
Med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen förklarar länsstyrelsen gamla domprostgården och Smålands museums huvudbyggnad för byggnadsminnen, med ett skyddsområde som markerats på bilagda karta. Följande skyddsföreskrifter skall gälla.

- Ingen får utan länsstyrelsens medgivande riva, förändra eller eljest förvanska Smålands museums huvudbyggnads yttre.
- Ingen får utan länsstyrelsens medgivande riva, förändra eller eljest förvanska gamla domprostgårdens yttre.
- Byggnader och mark inom skyddsområdet skall ägnas en vård och omsorg som tryggar anläggningens kulturhistoriska värde.

Detta beslut kan överklagas genom besvär hos kammarrätten i Jönköping, se bilagda formulär 10 a.

Beslutet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövdingen samt ledamöterna Rolf Andersson, Lennart Andersson, Stina Gustavsson, Anders G Högmark, Bengt Johansson, Sören Carlsson, Gösta Lindholm, Kjell Nilsson, Gunnar Persson, Sten Sandström samt suppleanterna Bernt Albihn, Rune Ströberg, Jan-Olof Franzén och Rune Snygg.

I den slutliga handläggningen av ärendet, i vilken tf länsantikvarien Karl Johan Krantz har varit föredragande har även länsrådet Per Bjering och länsassessorn Olof Bernstone deltagit.

Britt Mogård

Karl Johan Krantz

Bilaga: Karta
Besvärshänvisning

Kopia till
Smålands museum (delg.kv)
Inskrivningsmyndigheten vid Växjö tingsrätt
Växjö kommun
Växjö miljö- och hembygdsförening
Lantmäterienheten
Planenheten

